

Rapport over kwetsbare ouderen thuis

VWS aan zet

Versterking van de samenwerking tussen de partijen die een rol spelen voor kwetsbare ouderen thuis staat bij de zorggroepen duidelijk op de agenda. Daarmee hoeft dus niet te worden gewacht om werk te maken van de aanbeveling hiertoe van de *Commissie toekomst zorg thuiswonende ouderen*. Maar een deel van de andere aanbevelingen vraagt echt een rol van VWS, stelt InEen-directeur Anoeska Mosterdijk.

TEKST: FRANK VAN WIJK

FOTO: SABINE JOOSTEN / HOLLANDSE HOOGTE

Als ouderen ook bij toenemende kwetsbaarheid zo lang mogelijk thuis blijven wonen, heeft dit niet alleen gevolgen voor henzelf en hun naasten, maar ook voor de zorgaanbieders in de eerste lijn. Het was daarom begrijpelijk dat de LHV en InEen aanwezig waren tijdens de invitational conference die het ministerie van VWS begin februari organiseerde over het rapport van de *Commissie toekomst zorg thuiswonende ouderen*.

“Het ministerie had een groot aantal koepels en maatschappelijke partners uitgenodigd om een directe reactie op het rapport te geven”, zegt Mosterdijk. “De algehele reactie was dat het een heel goed rapport is, waarin alle belangrijke aspecten van de problematiek aan de orde komen. Maar ook dat sommige aanbevelingen nog wel wat scherper mogen op het ‘hoe’. Wie pakt de regie en wie heeft doorzettingsmacht? We moeten voorkomen dat we allemaal op elkaar blijven wachten.”

Kleinschalige woonvormen

Mosterdijk: “Het rapport is aangeboden aan minister Hugo de Jonge, die is nu aan zet. Maar het is de vraag of het huidige kabinet er nog iets mee gaat doen of het rapport vooral klaarlegt voor het volgende kabinet. Het ministerie werkt op dit moment aan de contourennota waarover veel gesproken wordt, en wellicht krijgt een aantal aanbevelingen daarin een plek. Maar na de zomer loopt iedereen al warm voor de komende Tweede Kamerverkiezingen en neemt het zittende kabinet geen ingrijpende besluiten meer”.

Maar actie is wel belangrijk, stelt Mosterdijk. “De schets van de problemen die de commissie benoemt, leidt tot veel herkenning in de eerste lijn. Je ziet de worsteling die er nu is, met enerzijds de beweging en wens om thuis te blijven wonen met toenemende kwetsbaarheid en

anderzijds de strengere toelatingseisen voor een plek in het verpleeghuis. Om dat gat tussen thuis en verpleeghuis te overbruggen, ontstaan tal van kleinschalige woonvormen waarbij het niet altijd duidelijk is onder welk regime een bewoner/patiënt valt. En wie eigenlijk de hoofdbehandelaar moet zijn. De huisarts of – als de gezondheidstoestand echt verslechterend is – de specialist ouderengeneeskunde? En is die er dan ook? We weten dat er een groot tekort is aan specialisten ouderengeneeskunde. Maar ook voor een deel van de ouderen die nog thuis wonen geldt dat hun zorgvraag eigenlijk al te zwaar is voor de huisarts. Ook dat aspect verdient aandacht.”

‘We moeten voorkomen dat we allemaal op elkaar blijven wachten’

Digitalisering

Een van de mogelijke oplossingsrichtingen die de commissie aandraagt is versterkte inzet van zorgtechnologie. “We zien dat daarvoor op zich ook wel steun is onder huisartsen”, zegt Mosterdijk, “en we moeten daarin ook vooral pragmatisch zijn: gewoon beginnen en op basis van praktijkervaring bepalen wat wel en niet zinvol en werkbaar is. Maar de zorgprofessionals moeten dan wel ondersteund worden in het integreren van de beschikbare technologieën in het dagelijkse werk. En daarvoor kijk ik dan toch al snel naar de regionale organisaties, die kunnen de huisartsen hierin het best ondersteunen.”

Ondersteuning is ook nodig voor de versterking van de samenwerking die de commissie aanbeveelt. “Ook dat is iets wat niet vanzelf tot stand komt”, zegt Mosterdijk. “Ook dat moet je organiseren en, zeker als het om multidisciplinair overleg over kwetsbare ouderen gaat,

ook financieren. De professionals in de eerste lijn die hierbij nodig zijn – de huisarts, de wijkverpleegkundige, de openbaar apotheker en het sociaal wijkteam – komen elkaar echt niet elke dag vanzelfsprekend tegen. Hetzelfde geldt voor de specialist ouderengeneeskunde in de consultatiefunctie. Waar nog bij komt dat er, zoals ik al stelde, een tekort is aan deze professionals.”

Ondersteuning

Wat gaat InEen nu doen om haar leden te ondersteunen op dit dossier? Mosterdijk: “We hebben ons hard gemaakt voor de totstandkoming van de *Handreiking kwetsbare ouderen thuis*, die in samenwerking met dertien partijen tot stand gekomen is. Deze Handreiking heeft een nadrukkelijke plek gekregen in het rapport van de Commissie Bos. Voor leden organiseren we themabijeenkomsten, waarin we expliciet aandacht besteden aan de zorg voor kwetsbare ouderen. We zetten goede voorbeelden op het podium, met als doel dat leden van elkaar leren en geïnspireerd raken. Verder gaan we bij de zorgverzekeraars aandacht vragen voor de contractering van de zorg voor deze doelgroep.”

Een aspect dat zeker ook op de agenda van InEen staat, is de gegevensuitwisseling rond de kwetsbare ouderen. Mosterdijk vertelt: “In het verleden lag er bij de ouderen thuis gewoon een schriftje waarin de huisarts en de wijkverpleegkundige aantekeningen konden maken om elkaar op de hoogte te houden van hun werkzaamheden en bevindingen. Nu met de AVG-wetgeving is dat niet meer toegestaan. Er zijn wel applicaties, maar die zijn nog niet optimaal. Bovendien moet nog antwoord worden gegeven op de vraag welke gegevens bekend moeten zijn op de huisartsenpost als de oudere zich daar meldt. We zijn met VWS in gesprek over hoe we hierin kunnen versnellen. En er zijn pilots, laten we daar vooral van leren.”

<<

MEER LEZEN

Op <https://www.de-eerstelijns.nl/dossier/2-2020/> vindt u:

- het rapport van de Commissie toekomst zorg thuiswonende ouderen;
- de Handreiking kwetsbare ouderen thuis;
- het verslag van de InEen-bijeenkomst over kwetsbare ouderen.